Erasmus+ programmas horizontālās prioritātes

Erasmus+ 2021 – 2027

EIROPAS SAVIENĪBA

Valsts izglītības attīstības aģentūra

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Kāpēc prioritātes?

Izvērtējot iepriekšējo programmas periodu (2014.-2020.), Eiropas Komisija (EK) secina, ka

nepieciešami turpmāki uzlabojumi, lai vēl vairāk konsolidētu 2014.-2020. gada programmas efektivitātes pieaugumu, un uzsvēra nepieciešamību nākamo programmu padarīt

iekļaujošāku un turpināt prioritāri koncentrēties uz izglītības un mācību sistēmu modernizēšanu, kā arī stiprināt prioritātes, lai veicinātu Eiropas identitāti, aktīvu pilsonību un līdzdalību demokrātiskā dzīvē.

Jāpastiprina centieni ar *Erasmus+* programmas palīdzību paplašināt iespējas, kuras tiek piedāvātas vēl lielākam skaitam dalībnieku un plašākam organizāciju lokam, koncentrējoties uz kvalitatīvo ietekmi un ieguldot iekļaujošākās un saliedētākās, zaļākās un digitāli lietpratīgākās sabiedrībās.

Kāpēc prioritātes?

Izvērtējot iepriekšējo programmas periodu (2014.-2020.) un ņemot vērā arī globālās inovācijas un izaicinājumus klimata pārmaiņu, digitālajā, iekļautības un demokrātijas jomās, Eiropas Komisija (EK) nosaka, ka 2021.-2027.gada Programmai vajadzētu:

Nodrošināt vienādas mācību iespējas un piekļuvi, iekļaušanu, daudzveidību un taisnīgumu, **vienlīdzību izglītībā un palielināt līdzdalības līmeni cilvēkiem ar ierobežotām iespējām.**

Akcentēt, **cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām** un veicināt ilgtspējīgu domāšanu un rīcību.

Reaģēt uz **nepieciešamo digitālo pārveidi izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās.**

Stiprināt **Eiropas identitāti un vērtības un veicināt indivīdu un pilsoniskās sabiedrības aktīvu līdzdalību demokrātiskajos procesos**, kam ir būtiska nozīme Eiropas nākotnes un demokrātisko sabiedrību veidošanā.

Erasmus+ programmas horizontālās prioritātes

Erasmus+ programmā 2021.-2027. izvirzītas 4 visaptverošas prioritātes:

Iekļaušana un daudzveidība

nodrošina vienādas mācību iespējas un piekļuvi, iekļaušanu, daudzveidību un taisnīgumu; vienlīdzība izglītībā un **palielināts līdzdalības līmenis cilvēkiem ar ierobežotām iespējām**

Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām

zināšanu, prasmju un attieksmju veidošana par klimata pārmaiņām un ilgtspējīgu attīstību, vispārējā klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķa sasniegšana, gan sadarbības pasākumos par prioritāti izvirzot zaļo pāreju, gan veicinot zaļo praksi projektu līmenī visā programmā

Digitālā pārveide

digitālo rīku, tehnoloģiju un metožu jēgpilna izmantošana darbā, sadarbībā un mācīšanā visos izglītības sektoros;
digitālās ekosistēmas veidošana, digitālās izglītības, digitālo prasmju un kompetenču attīstība

Līdzdalība demokrātiskajos procesos

atbalsta cilvēku iesaistīšanos demokrātiskajos procesos, vairo zināšanas par ES, tās identitāti un vērtībām, stiprina ES demokrātiju

Erasmus+ programmas horizontālās prioritātes jūsu projektā

PAR KO ir projekts?

Iespēja savu projektu veltīt vienai vai vairākām Erasmus+ horizontālajām prioritātēm.

Piemēram, **mācību mobilitāšu laikā (KA1)** attīstot un pilnveidojot prasmes iekļaujošas izglītības, vides ilgtspējas, digitālās pārveides vai līdzdalības jomā.

Partnerību projektos (KA2) iespējams pievērsties kādai no četrām horizontālajām prioritātēm, skaidri parādot, kā projekta ideja un izvēlētā horizontālā prioritāte ietekmē konkrēto jomu, kurā pieteikums tiek iesniegts, un kādu pievienoto vērtību tā rada.

KĀ tiek izstrādāts un īstenots projekts?

Horizontālās prioritātes jāintegrē kā četras kvalitātes dimensijas visos Erasmus+ projektos neatkarīgi no to tematikas.

To īstenošana ir jāapraksta projekta pieteikumā, un tas tiek vērtēts gan pieteikuma izvērtēšanas procesā, gan arī projekta īstenošanas laikā.

Erasmus+ programmas horizontālās prioritātes jūsu projektā

Visos mācību mobilitātes projektos (KA1) būtu jāietver turpmāk minētās dimensijas, kas ir kopīgas visai Erasmus+ programmai.

Saskaņā ar Augstākās izglītības hartu, Erasmus+ kvalitātes standartu Pamata principiem un Erasmus+ programmas vadlīnijām organizācijām, kuras saņem programmas atbalstu:

- jārūpējas par **mobilitātes iespēju nodrošināšanu dalībniekiem iekļaujošā un vienlīdzīgi pieejamā veidā neatkarīgi no viņu izcelsmes;**
- **jāpopularizē vidiski ilgtspējīga un atbildīga rīcība savu dalībnieku vidū**, veicinot viņu izpratni par to, cik svarīgi ir rīkoties, lai mazinātu vai kompensētu mobilitātes darbību vidisko pēdu;
- **jāizmanto digitālie rīki un mācīšanās metodes, lai papildinātu to fiziskās darbības,** uzlabotu partnerorganizāciju savstarpējo sadarbību, to sniegtās mācīšanās un mācīšanas kvalitāti un iekļautību un turpinātu pilnveidot to attiecīgās digitālās prasmes;
- **jānostiprina dalībnieku līdzdalības prasmes dažādās pilsoniskās sabiedrības jomās,** kā arī sociālo un starpkultūru kompetenču, kritiskās domāšanas un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes attīstība.

Erasmus+ programmas horizontālās prioritātes jūsu projektā

Saskaņā ar Programmas vadlīnijām, organizācijām, izstrādājot partnerības projektu (KA2), jāņem vērā šādi horizontālie aspekti:

… neatkarīgi no projektu tematikas **organizācijām būtu jāizstrādā pieejamas un iekļaujošas projekta darbības, ņemot vērā to dalībnieku viedokli, kuriem ir mazāk iespēju, un iesaistot viņus lēmumu pieņemšanā visa procesa gaitā;**

projekti jāveido videi draudzīgā veidā, un visos to aspektos jāīsteno videi draudzīga prakse. Izstrādājot savus projektus, organizācijām un dalībniekiem ir jāīsteno videi draudzīga pieeja, kura mudinās visas iesaistītās puses diskutēt un uzzināt vairāk par vides jautājumiem;

virtuālā sadarbība un eksperimentācija ar virtuālajām un jaukta tipa mācīšanās iespējām ir veiksmīgas sadarbības partnerības atslēga. Īpaši skolu izglītības un pieaugušo izglītības projektu jomā ļoti ieteicams izmantot Eiropas skolu izglītības platformu (ieskaitot eTwinning) vai pieaugušo izglītības platformu EPALE;

projektos būtu jāpiedāvā iespējas iedzīvotāju līdzdalībai demokrātiskajā dzīvē, kā arī viņu sociālajai un pilsoniskajai iesaistei. Uzmanības centrā būs arī **informētības veicināšana un izpratne par Eiropas Savienības kontekstu, jo īpaši par ES kopējām vērtībām.**

Erasmus+ programmas horizontālās prioritātes jūsu projektā

Atbildība un ieguvumi:

jaunas zināšanas, prasmes un attieksmes, jauna pieredze, vērtības un iespējas!

Horizontālās prioritātes nav tikai formāla prasība projektu pieteikumos — tās ir instruments, ar kura palīdzību Erasmus+ projekti var sniegt jēgpilnu ieguldījumu sabiedrības attīstībā un ilgtermiņa pārmaiņās.

IEKĻAUŠANA UN DAUDZVEIDĪBA

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Iekļaušana un daudzveidība Erasmus+ programmā

Padomes secinājumi par iekļaujošu un uz izglītības guvējiem orientētu praksi pirmsskolas izglītībā un aprūpē un skolas izglītībā:

- iekļaujoša sabiedrība, kam pamatā ir vienlīdzīgi pieejama un kvalitatīva izglītība un mācības, kas nodrošina piekļūstamu infrastruktūru, mācību materiālus un pedagoģiskas pieejas, ikvienam izglītības guvējam neatkarīgi no izcelsmes, spējām vai apstākļiem garantē un palielina iespējas, labbūtību un izaugsmi;

- pētījumi liecina, ka iekļaujoša izglītība labvēlīgi ietekmē visu izglītības guvēju izglītības rādītājus, personīgo, emocionālo un sociālo attīstību un vispārējo labbūtību;

- ja parastās klasēs kopā mācās izglītības guvēji, kam ir dažādas situācijas un spējas, un viņu vajadzību apmierināšanai tiek izmantoti konkrēti atbalsta pasākumi, ir lielāka iespēja, ka šie izglītības guvēji veidos labas sociālās attiecības, viņiem būs lielāka pārliecība par sevi un spēcīgākas problēmu risināšanas prasmes, kas ir būtiski priekšnoteikumi mūžizglītībai un aktīvai dalībai sabiedrībā un darba tirgū;

Padome aicina dalībvalstis arī turpmāk pilnībā izmantot Erasmus+ programmas sniegtās iespējas, lai iekļaujošu izglītību atbalstītu visu šīs programmas dimensiju un darbību projekti, praktiskie paņēmieni un pedagoģiskie rīki, un maksimāli izmantot programmas iekļaujošo pieeju mācību mobilitātei, lai tā nestu īstas pārmaiņas izglītības un mācību sistēmās.

Iekļaušana un daudzveidība Erasmus+ programmā

Vienlīdzības un iekļautības principi ir daļa no Eiropas Savienības pamatvērtībām, un tie ir nostiprināti ES līgumos:
“Visās darbībās Savienība ievēro pilsoņu vienlīdzības principu, pret ikvienu paužot vienlīdzīgu attieksmi savās iestādēs un struktūrās.”

Padomes secinājumi par iekļaujošu un uz izglītības guvējiem orientētu praksi ... skolas izglītībā:
Iekļaujoša sabiedrība, kam pamatā ir vienlīdzīgi pieejama un kvalitatīva izglītība un mācības, kas nodrošina piekļūstamu infrastruktūru, mācību materiālus un pedagoģiskas pieejas, ikvienam izglītības guvējam neatkarīgi no izcelsmes, spējām vai apstākļiem garantē un palielina iespējas, labbūtību un izaugsmi;

Padome aicina dalībvalstis arī turpmāk pilnībā izmantot programmas “Erasmus+” sniegtās iespējas, lai iekļaujošu izglītību atbalstītu visu šīs programmas dimensiju un darbību projekti, praktiskie paņēmieni un pedagoģiskie rīki, un **maksimāli izmantot programmas iekļaujošo pieeju mācību mobilitātei, lai tā nestu īstas pārmaiņas izglītības un mācību sistēmās.**

Iekļaušana un daudzveidība Erasmus+ programmā

Iekļaušanas un daudzveidības prioritāte Erasmus+ programmā nodrošina vienlīdzīgu paiekļuvi programmai visiem cilvēkiem — īpaši tiem, kuri saskaras ar šķēršļiem dalībai izglītībā, apmācībā un jaunatnes aktivitātēs.

Tāpēc programmas **galvenās mērķa grupas ir cilvēki, kuriem ir mazāk iespēju dzīvē, kas nostāda viņus nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar viņu līdzbiedriem** saistībā ar dalību programmās un/vai izglītības un apmācības sistēmās.

Tās mērķi ir:

- Nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi Erasmus+ iespējām un paplašināt līdzdalību mazāk pārstāvēto un neaizsargāto grupu vidū;
- Veicināt vienlīdzību, daudzveidību un iekļaujošu kultūru visos izglītības un jaunatnes sektoros;
- Veicināt piederības sajūtu, sociālo integrāciju un sabiedrības saliedētību, veidojot noturīgu un iekļaujošu sabiedrību, kur ikviens var attīstīties, mācīties un aktīvi līdzdarboties.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Prioritāte kā projekta tēma un saturs, izstrādājot:

- iekļaujošas pedagoģijas metodes;
- rokasgrāmatas darbam ar skolēniem no nelabvēlīgas sociālās vides;
- pieejamas mācību platformas, lietotnes un saturu dažādu vajadzību mērķgrupām (ar subtitriem, audio, fontu, mācību traucējumiem utt.)
- risinājumus sekmju uzlabošanai un izglītojamo noturēšanai izglītībā;
- prakses vietas cilvēkiem ar dažādām vajadzībām; u.d.c.

Praktiski iekļaušanas un daudzveidības aspekti ikvienā projektā,

dodot iespējas piedalīties un pilnveidot pieredzi dalībniekiem ar mazāk iespējām.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Praktiskie aspekti ikvienā projektā:

- **iekļaujoša dalībnieku atlase, godīgi un līdzvērtīgi nosacījumi visiem dalībniekiem**
- **aktivitātes:**
  - pirms projekta (vajadzību apzināšana, iesaiste lēmumu pieņemšanā un projekta izstrādē, informēšana, atbalsts utt.)
  - projekta laikā (dalībnieku atlase, sagatavošanās, īstenošana, rezultāti utt.)
  - pēc projekta (vērtēšana, projekta rezultātu izplatīšana un izmantošana, turpmāki pasākumi utt.)

Piemēri iekļaujošām aktivitātēm (arī projektos, kuros nav mobilitāšu dalībnieku):

- Iekļaujošas aktivitātes atbilstoši mērķgrupām – nodarbības, darbnīcas, pieredžu apmaiņa, kultūras vakari utt.;
- Pieejama fiziskā un digitālā vide, t.sk. digitālā iekļaušana un līdzdalība;
- Tehniskais un psiholoģiskais atbalsts;
- Droša un cieņpilna projekta vide;
- Pieejama un saprotama informācija u.c.

Galvenie šķēršļi un izaicinājumi cilvēkiem ar mazāk iespējām

Dalībnieki ar invaliditāti - fiziskiem, garīgiem, intelektuāliem vai maņu traucējumiem

Dalībnieki ar kultūras atšķirībām – migranti, bēgļi, nacionālās vai etniskās minoritātes; zīmju valodas lietotāji vai cilvēki ar valodas adaptācijas un kultūras integrācijas grūtībām.

Dalībnieki ar ekonomiskiem šķēršļiem – zems dzīves vai ienākumu līmenis, vajadzība strādāt paralēli mācībām, atkarība no sociālās drošības sistēmas, ilgstošs bezdarbs, nestabila ekonomiskā situācija vai nabadzība, kļūšana par bezpajumtnieku u.c.

Dalībnieki ar veselības problēmām – veselības traucējumiem, smagām slimībām; hroniskām saslimšanām u.c.

Dalībnieki ar sociālajiem šķēršļiem – sociālā atstumtība, ierobežotas sociālās prasmes, augsta riska uzvedība, likumpārkāpumu vai atkarību pieredze, sarežģīti ģimenes apstākļi –persona ir bārenis, dzīvojusi aprūpes iestādē, aprūpē vecākus, brāļus un māsas u.c.

Dalībnieki, kas pakļauti diskriminācijai – dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības, uzskatiem, seksuālās orientācijas, invaliditātes u.c.

Dalībnieki, kas saskaras ar izaicinājumiem, kas saistīti ar izglītību un mācībām – personas, kurām dažādu iemeslu dēļ ir sarežģīti gūt rezultātus izglītības un apmācības sistēmās, kā arī priekšlaicīgi mācības pārtraukušās personas, jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET), mazkvalificēti pieaugušie u.c.

Dalībnieki ar ģeogrāfiskiem šķēršļiem - personas no attāliem vai lauku reģioniem, kurām ierobežots sabiedriskais transports; mazāk attīstīta pakalpojumu infrastruktūra.

Kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības prioritārās mērķgrupas ir definētas arī Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam (IAP2027):

- izglītojamie ar speciālām vajadzībām, mācīšanās grūtībām un invaliditāti;
- izglītojamie no nelabvēlīgām ģimenēm;
- mazākumtautību izglītojamie;
- talantīgie izglītojamie;
- izglītojamie no lauku reģioniem;
- priekšlaicīgi mācības pārtraukušie;
- izglītojamie ar zemu izglītības un prasmju līmeni, tostarp ar zemām digitālajām prasmēm vai nepietiekamām iespējām tās attīstīt;
- Papildus šīm mērķgrupām, ņemot vērā mūsdienu ģeopolitisko situāciju, atsevišķā mērķgrupā tiek izdalīti Ukrainas civiliedzīvotāji

Latvijas Nacionālās attīstības plānā 2021.–2027. gadam (NAP2027), tika **definētas vairākas prioritārās mērķgrupas, kurām jānodrošina iekļaujoša un kvalitatīva izglītība:**

- **bērni un jaunieši ar speciālām vajadzībām** – NAP2027 tiek uzsvērta nepieciešamība nodrošināt atbilstošu atbalstu un iespējas turpināt izglītību pēc obligātās izglītības iegūšanas;
- **NEET jaunieši** (jaunieši, kas nav iesaistīti izglītībā, nodarbinātībā vai arodmācībās) – nepieciešams komplekss, individualizēts atbalsts viņu motivēšanai un iesaistei izglītībā;
- **jaunieši no lauku reģioniem** – īpaša uzmanība pievērsta vīriešiem, kas dzīvo lauku reģionos un nepabeidz izglītību;
- **pieaugušie ar zemu izglītības vai prasmju līmeni** – pieaugušie, kuriem ir nepieciešama prasmju vai kvalifikācijas pilnveide;
- **nepilngadīgie ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem** psihoaktīvo vielu lietošanas dēļ;
- **seniori** – nepieciešamība nodrošināt mūžizglītību un iespējas pilnveidot prasmes atbilstoši darba tirgus vajadzībām.

Galvenie šķēršļi un izaicinājumi cilvēkiem ar mazāk iespējām

Dalībnieki ar mazāk iespējām bieži saskaras ar personisku, sabiedrisku un sistēmisku šķēršļu kombināciju, tostarp:

- Finansiāli ierobežojumi;
- Nepietiekama informācija un atbalsta sistēmas;
- Valodas un komunikācijas grūtības;
- Invaliditāte vai ar veselību saistīti izaicinājumi;
- Kultūras izolācija vai sociāla atstumtība;
- Stereotipi un sabiedrības aizspriedumi, kas attur cilvēkus no pārliecības, ka Erasmus+ ir domāts arī viņiem.

Turklāt šie stereotipi bieži vien izraisa šo personu izslēgšanu, jo viņi tiek uztverti vai paši sevi uztver kā mazāk spējīgus vai neatbilstošus «pareizajam dalībnieka profilam».

Kā iekļaut projektā dalībniekus ar mazāk iespējām?

Organizācijas var veicināt iekļaušanu, veicot šādas darbības:

- Vienkāršojot pieteikšanās un atlases procesus;
- Izmantojot iekļaujošas uzrunas un informēšanas stratēģijas;
- Nodrošinot sagatavošanas atbalstu, piemēram, mentorus vai valodas palīdzību;
- Izvairoties no stigmatizējošām 'birku' pielikšanas un ievērojot konfidencialitāti;
- Sadarbojoties ar vietējiem partneriem, lai identificētu cilvēkus ar neredzamiem šķēršļiem u.c.;
- Izmantojot Erasmus+ finanšu atbalstu instrumentus u.c.

Svarīgi atcerēties, ka **atlasi nevajadzētu balstīt tikai uz augstiem mācību sasniegumiem, motivāciju vai valodu prasmēm**. Daudziem cilvēkiem ar mazāk iespējām — īpaši tiem, kuriem ir veselības grūtības, mācīšanās traucējumi vai sarežģīta dzīves pieredze — var būt grūti izpildīt šādas formālās prasības, **taču tieši viņi bieži no dalības iegūst visvairāk**.

Šādas prasības var netīši izslēgt tos, kuru rezultātus būtiski ietekmē ārējie apstākļi, piemēram, nabadzība, nedrošība, diskriminācija vai trauma. Erasmus+ jāpielāgojas šo dalībnieku realitātei, atzīstot viņu potenciālu ārpus standarta rādītājiem.

Ieteikumi godīgai un līdzvērtīgai dalībnieku atlasei

Kā iekļaut projektā dalībniekus ar mazāk iespējām?

PADOMES IETEIKUMS (2022. gada 28. novembris) "Ceļi uz panākumiem skolā"

- Dati apstiprina, ka sociālekonomiskā situācija ir nozīmīgākais faktors, kas nosaka izglītības rezultātus. Vairumā ES dalībvalstu izglītojamie, kas pamet izglītību, neiegūstot vidējo izglītību, pārsvarā nāk no nelabvēlīgas vides.
- Akadēmiskas publikācijas apstiprina, ka skolēni no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides biežās saskaras ar grūtībām attīstīt akadēmiskās un valodas prasmes. Viņiem biežāk ir ar mācīšanos saistītas uzvedības problēmas, zemāka motivācija mācīties, viņi ātrāk pamet izglītību, viņu iegūtā kvalifikācija ir zemāka un viņiem ir nepietiekamas prasmes, lai pilnībā iesaistītos sabiedrības dzīvē.

C_2022469LV.01000101.xml

OECD «Education at a Glance 2025» dati liecina, ka sociālekonomiskie riski, veselības problēmas, invaliditāte un nelabvēlīga vide ir saistīti ar zemākiem mācību sasniegumiem, zemāku motivāciju un biežākiem kavējumiem.

- Visās valstīs bērni no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides krietni retāk sasniedz augstāku izglītības līmeni nekā viņu vienaudži no labvēlīgākas vides.
- Sociālekonomiskās grūtības pastiprina kavējumu problēmu, īpaši skolēniem no zemiem ienākumiem, skolēniem ar invaliditāti un skolēniem ar citām dzimtajām valodām.
- Mācību kavējumi var rasties dažādu faktoru dēļ, tostarp sociālekonomisku grūtību, veselības problēmu, nepietiekama vecāku iesaistes vai atsvešinātības no mācību satura dēļ.

Full Report: Education at a Glance 2025 | OECD

Iekļaušanas atbalsts dalībniekiem ar mazāk iespējām

SKOLU, PROFESIONĀLĀ UN PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA / SPORTA SEKTORS

Iekļaušanas atbalsts organizācijām: izmaksas, kas saistītas ar mobilitātes darbību organizēšanu dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju:

- **125 EUR par dalībnieku**;
- **papildu atbalsts organizācijām, kas īsteno projektus, kuri aktīvi sekmē iekļaušanu un daudzveidību**, jo īpaši nolūkā uzrunāt grūti aizsniedzamas grupas, par papildu slodzi, kas var rasties, un par personālu, kas ir norīkots atbalstīt to cilvēku pilnvērtīgu līdzdalību projektā, kuriem ir mazāk iespēju.

Piešķiršanas noteikums — pamatojoties uz to dalībnieku skaitu, kuriem ir mazāk iespēju.

Iekļaušanas atbalsts dalībniekiem: papildu izmaksas, kas tieši saistītas ar dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju, un tos pavadošajām personām:

- 100 % no attiecināmajām izmaksām;
- mērķis ir segt visas īpašo vajadzību izmaksas dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju, lai sniegtu viņiem iespēju piedalīties ar tādiem pašiem nosacījumiem kā viņu līdzbiedriem;
- akreditētie dotāciju saņēmēji var iesniegt pieprasījumu par papildu atbalsta dalībniekam piešķiršanu projekta īstenošanas laikā.

Piešķiršanas noteikums — pieteikuma iesniedzējs iesniedz un pamato, valsts aģentūra izskata un apstiprina vai noraida pieprasījumu, ja tas nav pienācīgi pamatots.

AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA

Individuālā atbalsta piemaksa (top-up) studentiem un neseniem absolventiem, kuriem ir mazāk iespēju:

- 250 EUR/mēnesī par ilgtermiņa mobilitāti;
- 100 EUR vai 150 EUR par visu mobilitātes periodu par īstermiņa mobilitāti (atkarībā no mobilitātes ilguma).

Iekļaušanas atbalsts organizācijām: izmaksas, kas saistītas ar mobilitātes darbību organizēšanu dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju - 125 EUR par dalībnieku.
Piešķiršanas noteikums — pamatojoties uz to dalībnieku skaitu, kuriem ir mazāk iespēju un kuri saņem papildu atbalstu iekļaušanas atbalsta kategorijā, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.

Iekļaušanas atbalsts dalībniekiem: papildu finansiāls atbalsts dalībniekiem ar fiziskās vai garīgās veselības traucējumiem vai citiem veselības traucējumiem, lai sniegtu iespēju piedalīties mobilitātē un sagatavošanās vizītēs, kā arī viņu pavadošajām personām - **100 % no attiecināmajām izmaksām**. Par konkrētām iespējām augstākās izglītības iestādēs (AII) lūdzam griezties pie *Erasmus+* koordinatora attiecīgajā AII.
Piešķiršanas noteikums — projekta īstenotājs iesniedz un pamato, valsts aģentūra izskata un apstiprina vai noraida pieprasījumu, ja tas nav pienācīgi pamatots.

Iekļaušanas atbalsts dalībniekiem ar mazāk iespējām

Rokasgrāmata Erasmus+ projektu īstenotājiem par horizontālajām prioritātēm | VIAA

Daži piemēri, kādām vajadzībām organizācijas var izmantot iekļaušanas atbalstu dalībniekiem

- **Pielāgota ceļošana** (atbalsta ierīces, invalīdu ratiņi, bērnu ratiņi, pielāgots transports u.c.);
- **Pielāgota uzturēšanās** (mītnes vietas pieejamība/pielāgotība, tās psiholoģiskā pielāgotība (izglītojamajam nepieciešama atsevišķa telpa vai kopā ar atbalsta cilvēku));
- **Personiskais asistents, pavadošā persona;**
- **Medicīnas preču un/vai medikamentu iegāde**, noma, nodrošināšana;
- **Veselības monitorings mobilitātes laikā,** vizītes pie ārstniecības personāla;
- **Valodas / zīmju valodas atbalsts;**

Citi piemēri (izņemot AII*):

- **Dokumentu noformēšana** (ID, notāra apliecinājumi u.c.);
- **Aukles, aprūpētāja pakalpojumi dalībnieka ģimenes locekļiem,** kamēr pats atrodas *Erasmus+* mobilitātē;
- **Preču iegāde** (apģērbs, darba apģērbs, higiēnas preces, ierīces (dators), somas u.c.);
- **Mentorība** (atbalsta un padomu sniegšana), **psiholoģiskais atbalsts**;
- **Papildu dienas un izmaksas par naktsmītnēm, ja nav iespēju tikt uz/no lidostas** u.c.

* par konkrētām iespējām augstākās izglītības iestādēs lūdzam griezties pie *Erasmus+* koordinatora attiecīgajā AII

Paplašināti ieguvumi dalībniekiem

Personiskā izaugsme un pašapziņa

- Paaugstināta pārliecība par sevi, neatkarība un izturība
- Sajūta par sasniegumu, piedaloties starptautiskā pieredzē
- Lielāka motivācija atgriezties izglītībā vai darba tirgū

Sociālās un komunikācijas prasmes

- Uzlabotas sadarbības, empātijas un starpkultūru izpratnes prasmes
- Uzlabotas praktiskas valodas un komunikācijas prasmes
- Dziļāka piederības sajūta dažādās vidēs

Paplašināti ieguvumi dalībniekiem

Izglītības un profesionālā attīstība

- Uzlabots CV un nodarbināmības iespējas
- Jaunu akadēmisko vai karjeras virzienu atklāšana
- Uzlabotas digitālās un organizatoriskās prasmes

Skata punkta maiņa caur vides nomaiņu

- Atrašanās ārpus ierastās vides paplašina redzesloku
- Jaunieši no sarežģītiem apstākļiem sāk apzināties savu potenciālu
- Var kļūt par pagrieziena punktu tiem, kuri riskē pamest izglītību vai būt sociāli atstumti

Ieguvumi organizācijām

Daudzveidīgākas un iekļaujošākas pieejas iedzīvināšana organizācijā

Spēcīgākas spējas atbalstīt dažādu vajadzību izglītojamos

Jaunas starptautiskas partnerības un sadarbības iespējas

Uzlabotas darbinieku prasmes iekļaujošā mācīšanā, mentoringā un starpkultūru komunikācijā

Pozitīvs organizācijas tēls kā sociāli atbildīgai un iekļaujošai institūcijai

Iekļaujošas vides pozitīva ietekme uz izglītības kvalitāti – dalībnieki kļūst motivētāki, uzlabojas viņu līdzdalība, sekmes un emocionālā labklājība, kas sekmē arī organizācijas kopējo izaugsmi.

Projektu īstenotāju atziņas

- cilvēki no sociālā atstumtības riskam pakļautām grupām ierauga, ka ir iespēja arī **izrauties no "apburtā loka"** un ir pieejamas daudz un dažādas iespējas;
- vidusskolēnu intereses palielināšanās par *STEM* programmu saturu, **labāks stundu apmeklējums, mazāks procents ar skolēnu nesekmību un atbiršanu**;
- *Erasmus+* sniedz šiem dalībniekiem **pieredzi, ko viņi, visticamāk, citādi nepieredzētu** - komunikācija ar citu valstu skolēniem, ceļošanas pieredze, atbildības uzņemšanās par noteiktām aktivitātēm;
- dalībnieki atgriežas no mobilitātes daudz **iedvesmotāki, motivētāki, centīgāki, bieži vien sasniedz labākus mācību rezultātus**, grib iesaistīties vairāk skolas dzīvē;
- mūsu izteiktākā mērķa grupa KA1 projektos ir personas ar destruktīvām problēmām, ir gandarījums vērot kā **persona atveras un mainās** projekta laikā, redzot iespējas un mainoties pieredzē ar citiem;
- dalībnieks **noticēja**, ka viņš arī spēj iesaistīties šādā projektā;
- kļūst **pārliecinātāki** par savām spējām;
- dalībnieki ir ieguvuši **teorētiskas un praktiskas zināšanas** ārvalstīs, nepārvaldot angļu valodu, [illegible] un ceļojuma izdevumu apmaksa deva šādu iespēju.

No 2024. gada pētījuma par horizontālajām prioritātēm.

Iekļaušana un jēgpilna līdzdalība nav tikai individuāls ieguvums —
tā ir būtiska visas sabiedrības attīstībai.

Jo vairāk cilvēku saņem iespējas augt, mācīties un līdzdarboties, jo vienotāka, spēcīgāka, zinošāka un konkurētspējīgāka kļūst sabiedrība. Šī kopīgā spēcināšana nostiprina mūsu kopienas, ekonomiku un nākotni.

> **Dažiem Erasmus+ aktivitāte var mainīt dzīvi, bet citiem tā var būt tikai kārtējais punkts dzīves gājumā.**

Labākie projekti vienmēr ir tie, kas spēj radīt reālas pārmaiņas to dalībniekiem!

Noderīgi resursi

Plašāka informācija par prioritāti un noderīgi resursi:

https://www.erasmusplus.lv/ieklausana-un-daudzveidiba

Rokasgrāmata Erasmus+ projektu īstenotājiem par horizontālajām prioritātēm | VIAA

Ieteikumi godīgai un līdzvērtīgai dalībnieku atlasei

SALTO Iekļaujošai izglītībai

SALTO INCLUSION EDUCATION

Erasmus+ iekļaušanas un daudzveidības stratēģijas īstenošanas vadlīnijas

Erasmus+ rokasgrāmata | Individuālā skolēnu mobilitāte skolu izglītībā

VIDE UN CĪŅA PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Prioritāte par vidi un cīņu pret klimata pārmaiņām

Nozīmīgs instruments zināšanu, prasmju un attieksmes veidošanā klimata pārmaiņu jomā, kā arī atbalsta ilgtspējīgu attīstību Eiropas Savienībā (ES) un ārpus tās.

Ilgtspējai jābūt integrētai visos izglītības un apmācības aspektos — sākot no mācību programmām un pedagogu profesionālās pilnveides līdz izglītības iestāžu ēku un infrastruktūras uzlabošanai, kā arī zaļākām ikdienas darbībām.

Turklāt programmai "Erasmus+", kuras pamatā ir mobilitāte, vajadzētu censties panākt oglekļneitralitāti, popularizējot ilgtspējīgus transporta veidus un vidiski atbildīgāku rīcību.

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM), īpaši:

- **IAM 13: Klimata rīcība** – steidzama rīcība klimata pārmaiņu ierobežošanai.
- **IAM 4: Kvalitatīva izglītība** – ilgtspējīgas attīstības un vides tēmu iekļaušana mācību saturā.

Eiropas Zaļais kurss (European Green Deal):
ES stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam.

Par ko ir šī prioritāte?

Šīs prioritātes mērķis ir:

- **Attīstīt izpratni par vides un klimata jautājumiem** – caur izglītību, līdzdalību, pētniecību un sadarbību.
- **Stiprināt zaļās prasmes** – t.i., spēju dzīvot, mācīties un strādāt ilgtspējīgi.
  Kompetences un zināšanas, kas nepieciešamas, lai pārietu uz mazoglekļa ekonomiku; tās var būt vispārīgas, piemēram, ilgtspējīga lauksaimniecība, augsnes aizsardzība, enerģijas patēriņa un atkritumu apjoma samazināšana, vai tehniskākas, piemēram, zināšanas par atjaunojamo energoresursu enerģiju
- **Atbalstīt organizācijas un indivīdus**, kas vēlas:
  - būt klimatneitrāli,
  - izmantot ilgtspējīgus resursus,
  - rīkoties atbildīgi savā kopienā.

> Saskaņā ar Erasmus+ programmas vadlīnijām un kvalitātes standartiem **organizācijām, kuras saņem programmas atbalstu, jāpopularizē vidiski ilgtspējīga un atbildīga rīcība savu dalībnieku vidū, veicinot viņu izpratni par to, cik svarīgi ir rīkoties, lai mazinātu vai kompensētu mobilitātes darbību vidisko pēdu.** Šie principi būtu jāatspoguļo visu programmas darbību sagatavošanā un īstenošanā, jo īpaši, izmantojot programmā nodrošināto īpašo finansējumu ilgtspējīgu transporta veidu popularizēšanai. Organizācijām, kuras nodrošina izglītību un apmācību, būtu jāīsteno šie principi savā ikdienas darbā un aktīvi jāsekmē savu izglītības apguvēju un personāla locekļu domāšanas veida un rīcības maiņa.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Praktiskas pieejas projektā (zaļināšanas prakses)

Lai sekmētu dalībnieku ilgtspējīgu un atbildīgu rīcību vides aspektā, projektos ieteicams ieviest šādas pieejas:

Videi draudzīga mobilitāte:

- Pārvietošanās veids, kurā vismaz puse ceļa turp un atpakaļ tiek veikta ar mazemisiju transportlīdzekli, piemēram, **autobusu, vilcienu, velosipēdu vai koplietotu automobili**.

2026.g.vadlīnijas: **Ceļošana ar kuģi tiks uzskatīta par videi draudzīgu braucienu, ja to kombinēs ar citiem mazemisiju transportlīdzekļiem.**

Attālumu līdz 500 km dalībnieki parasti mēros ar mazemisiju transportlīdzekļiem.

Attālumu, kas pārsniedz 500 km, dalībnieki tiek stingri mudināti mērot, kombinējot dažādus transporta veidus, lai ceļošana būtu ilgtspējīgāka.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Praktiskas pieejas projektā (zaļināšanas prakses)

Videi draudzīga mobilitāte:

***Zaļā ceļošana ir definēta kā transportlīdzekļa ar zemu CO2 emisijas līmeni (mazemisijas) izmantošana, piemēram, autobuss, vilciens, koplietošanas automašīna, velosipēds.**
Attālumu līdz 500 km ieteicams mērot ar mazemisijas transportlīdzekļiem.

ATTĀLUMS	Piemērojamā EK likme vienam dalībniekam (zaļā ceļošana)	Piemērojamā EK likme vienam dalībniekam (videi nedraudzīga ceļošana)
10-99 km	56 EUR	28 EUR
100-499 km	285 EUR	211 EUR
500-1999 km	417 EUR	309 EUR
2000-2999 km	535 EUR	395 EUR
3000-3999 km	785 EUR	580 EUR
4000-7999 km	1188 EUR	1188 EUR
8000 km vai vairāk	1735 EUR	1735 EUR

Erasmus+

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Praktiskas pieejas projektā (zaļināšanas prakses)

Lai sekmētu dalībnieku ilgtspējīgu un atbildīgu rīcību vides aspektā, projektos ieteicams ieviest šādas pieejas:

- **Digitāli materiāli un komunikācija** — samazināt drukāšanu, izmantot digitālus risinājumus un veidot interaktīvus e-mācību materiālus.
- **Ilgtspējīga resursu un materiālu izmantošana** — efektīvi izmantot resursus, samazināt atkritumus, pārstrādāt materiālus un ievērot zero waste principus.
- **Ilgtspējīga pasākumu organizēšana** — izvēlēties viegli pieejamas norises vietas, rīkot pasākumus ar atbildīgu resursu izmantošanu un piedāvāt veģetāras maltītes.
- **Videi draudzīgas aktivitātes** — rīkot talkas, vides izglītības darbnīcas, dārzkopības aktivitātes u.c. iniciatīvas, kas stiprina saikni ar vidi.
- **Zaļā organizācijas kultūra** — ieviest iekšējo vides politiku, veicināt ilgtspējīgus lēmumus un ikdienas praksi organizācijā u.c.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Prioritāte kā projekta tēma un saturs

- **Klimata pārmaiņas un to ietekme uz sabiedrību;**
- **Ilgtspējīgs dzīvesveids** – pārtika, mobilitāte, enerģija, patēriņš;
- **Kompetenču un sistēmiskas pārmaiņas:**
  - Ilgtspējas kompetenču attīstība skolotājiem, vadītājiem, jaunatnes darbiniekiem;
  - Inovatīvas mācību programmas un metodikas nākotnes vajadzībām.
- **Zaļās prasmes darba tirgū:**
  - Mācību materiāli un kursi par ekoloģisku būvniecību, aprites ekonomiku, atjaunojamo enerģiju u.c.;
  - Profesionālās izglītības projekti, kas attīsta prasmes zaļajās nozarēs;
  - Zaļo nozaru prasmju stratēģiju izstrāde un ieviešana;
- **Skolu zaļināšana un vides izglītība**:
  - Zaļo skolu iniciatīvas (energoefektivitāte, atkritumu šķirošana, zaļā vide);
  - Integrēta vides izglītība visos mācību priekšmetos;
  - Skolu ilgtspējas plānu izstrāde;
- **Dabas izpēte, aktīva pilsonība, sabiedrības līdzdalība vides jautājumos u.c.**

Zaļā prioritāte – mūsu iespēja rīkoties

Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām nav tikai formāla prasība pieteikumā – tā ir iespēja *Erasmus*+ projektos iedzīvināt vērtības, kas veido ilgtspējīgu nākotni.

***Erasmus*+ ir platforma, kur:**

- Cilvēki apgūst prasmes un attīsta attieksmi, lai rīkotos atbildīgi pret vidi.
- Organizācijas veido kultūru, kas balstās ilgtspējā, pārveido mācību saturu un prasmju attīstības pieejas.
- Starptautiska sadarbība ļauj saprast globālos izaicinājumus un rast ilgtspējīgus, vietēji piemērotus risinājumus.

Noderīgi resursi

Erasmus+ Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām

SALTO Zaļajai pārejai un ilgtspējīgai attīstībai

Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusa stratēģija zaļajai pārejai un ilgtspējīgai attīstībai

GreenComp: Eiropas ilgtspējas kompetenču ietvars

SALTO
GREEN TRANSITION & SUSTAINABLE DEVELOPMENT

DIGITĀLĀ PĀRVEIDE

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Digitālās pārveides mērķi Eiropā un Latvijā – pamats Erasmus+ prioritātei

Digitālā pārveide pamatā ir gan **Eiropas Savienības Digitālās desmitgades** redzējums līdz 2030. gadam, gan **Latvijas digitālās transformācijas pamatnostādnes** 2021.–2027. gadam.

Attīstīt digitālās prasmes visiem iedzīvotājiem, nodrošinot, ka līdz 2030. gadam vismaz 80% (ES) un līdz 2027. gadam vismaz 70% (Latvijā) cilvēku sasniedz vismaz pamatlīmeņa digitālo pratību.

Veicināt kvalificētu IKT speciālistu un digitālo profesionāļu skaita pieaugumu, īpaši Latvijā, kur mērķis ir sasniegt 100 000 IT un datu speciālistu līdz 2030. gadam.

Uzlabot piekļuvi modernai digitālajai infrastruktūrai, tai skaitā gigabitu interneta un 5G pārklājumu visā teritorijā, īpaši mazāk attīstītos reģionos.

Digitalizēt uzņēmējdarbību un publiskos pakalpojumus, izmantojot inovācijas, mākoņtehnoloģijas, lielos datus un e-identitātes rīkus.

Prioritāte par digitālo pārveidi

EK Digitālās izglītības attīstības plāns DEAP 2021 - 2027

1. Augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas attīstība:
Visu līmeņu un sektoru izglītības un apmācības iestādēs stiprināt spējas un kritisku izpratni par digitāļo tehnoloģiju izmantošanu mācīšanā un mācīšanās procesā, kā arī izstrādāt un īstenot iestāžu digitālās pārveides plānus.

2. Digitālo prasmju un digitālās pratības attīstīšana sabiedrībā:
Uzlabot visu iedzīvotāju digitālās prasmes un kompetences, īpašu uzmanību pievēršot digitālo pamatprasmju, padziļināto prasmju un digitālās pratības veicināšanai, lai cilvēki spētu pilnvērtīgi piedalīties sabiedrībā un demokrātijā.

Prioritāte par digitālo pārveidi

EK Ceļakarte nākotnes digitālajai izglītībai un prasmēm 2030

Prasmju savienības (Union of Skills) iniciatīva, kuras mērķis ir veicināt vienlīdzīgu piekļuvi digitālajai izglītībai ikvienam.

1. Mākslīgā intelekta pratība un tā izmantošana izglītībā
2. Digitālā / medijpratība un noturība pret dezinformāciju
3. Digitālo prasmju novērtējums skolās
4. Digitālā labbūtība un mentālā veselība
5. ES bāzēta EdTech attīstība

Digitālās prasmes = pamatprasmes

Prioritāte par digitālo pārveidi

Jēgpilna un mērķtiecīga tehnoloģiju izmantošana, kas īstermiņā uzlabo sadarbību, komunikāciju un mācības, bet ilgtermiņā veicina augstas kvalitātes un iekļaujošu izglītību un apmācību.

SALTO Digital
Erasmus+ digitālās pārveides dimensijas

1. Digitalizācija:

Uzdevums: Izmantot digitālās tehnoloģijas mērķtiecīgi un jēgpilni, lai veidotu jaunus procesus un darba metodes.

No: digitālo tehnoloģiju izmantošanas bez konkrēta mērķa vai saiknes ar darba procesiem;
Līdz: jēgpilnai un mērķtiecīgai digitālo rīku izmantošanai, lai radītu jaunas un efektīvas mācīšanas un mācīšanās metodes.

2a. Pamatprasmju attīstīšana digitālajai pārveidei:

Uzdevums: Veicināt dalībnieku digitālās pamatprasmes (informācijas pratība, satura veidošana, drošība, problēmu risināšana u.c.).

No: mērķtiecīgas mācīšanās iespējas pamatprasmju apguvei digitālajā jomā, īpaši fokusējoties uz digitālo rīku izmantošanu;
Līdz: iespējas dalībniekiem apgūt digitālās pamatprasmes un attīstīt spēju patstāvīgi mācīties, domāt kritiski un risināt problēmas, īpaši stiprinot datorisko domāšanu kā pamatu mākslīgā intelekta un algoritmu izpratnei.

2b. Augstāka līmeņa digitālo prasmju attīstīšana:

Uzdevums: Attīstīt specializētas digitālās prasmes, piemēram, datu analīzi, programmēšanu, mākslīgā intelekta lietošanu u.c.

No: mērķtiecīgas mācīšanās iespējas augstāka līmeņa digitālo prasmju apguvei, īpaši fokusējoties uz digitālo rīku izmantošanu;
Līdz: spējai radīt jaunus digitālus risinājumus un zināšanas nākotnes situācijām.

.

SALTO Digital
Erasmus+ digitālās pārveides dimensijas

3. Digitālās izglītības ekosistēmas veidošana:

Uzdevums: Ieviest digitālo pārveidi kā sistēmisku pārmaiņu organizācijā, attīstot kapacitāti, saturu un digitālās stratēģijas.

No: digitālās pārveides uztveres kā vienkāršas organizācijas modernizēšanas;
Līdz: pilnvērtīgai sistēmiskai pieejai, kas stiprina izglītības kvalitāti un noturību, sasaistot ar Eiropas un nacionālajām stratēģijām un veidojot ilgtspējīgu digitālo ekosistēmu.

4. Digitālā pedagoģija un metodes:

Uzdevums: Integrēt mūsdienīgas, uz sadarbību un domāšanu vērstas digitālās mācību pieejas.

No: digitālā pedagoģija projektā nav tieši integrēta;
Līdz: jaunu digitālās pedagoģijas metožu izstrādei, kas palīdz attīstīt domāšanas prasmes, sadarbību un spēju risināt reālas problēmas digitālā vidē, radīt jaunus risinājumus nākotnes scenārijiem.

5. Digitālā pārveide kā atbalsts citām prioritātēm:

Uzdevums: Izmantot digitālās tehnoloģijas, lai veicinātu zaļo pāreju, līdzdalību, iekļaušanu, labbūtību.

No: digitālie rīki, vide vai saturs tiek izmantoti, lai atbalstītu citas prioritātes vai tēmas, kā arī projekta īstenošanā — digitālu materiālu izstrādē, saziņā un kopradē starp partneriem;
Līdz: projekts attīsta gan digitālo pārveidi, gan citas prioritātes vai tēmas kā savstarpēji saistītu procesu ar Inovatīvām metodēm, rīkiem un rezultātiem.

Erasmus+

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Prioritāte kā projekta tēma un saturs

- **KA1 Mācību mobilitātes projekti:**

digitālo prasmju un kompetenču stiprināšanai;

DOT (Digital Opportunity Traineeships): dalībnieku mobilitātes darbības, kuru galvenais mērķis ir mērķtiecīga un strukturēta digitālo prasmju attīstība;

- **KA2 Partnerības projekti:**
kapacitātes, inovatīvu metožu un prakšu attīstīšanai izglītības iestādēs vai organizācijās (piemēram, vadlīnijas digitālajā pedagoģijā)

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Digitāli praktiski risinājumi projektā tā efektīvākai vadībai un digitālo prasmju pilnveidei:

- Digitālie rīki **sadarbībai, komunikācijai un projekta pārvaldībai;**
- Digitālie rīki **mācību procesos;**
- Tiešsaistes un jaukta tipa mobilitātes / ***blended mobility;***
- **Virtuālu vai hibrīdu pasākumu organizēšana;**
- **EK izstrādāto platformu izmantošana**
  - Erasmus+ projektu rezultātu platforma, European School Education Platform, EPALE, eTwinning, SELFIE rīki pedagogiem un iestādēm u.c.

Digitālās pārveides mērķis praktiskā līmenī ir palīdzēt organizācijām stiprināt savu un dalībnieku digitālās kompetences un veiktspēju, veicinot digitālās pratības attīstību un radot pievienoto vērtību gan projektā un ikdienas darbā, gan organizācijas un tās dalībnieku nākotnes izaugsmē.

Blended Mobility vai Jaukta tipa mobilitāte: mūsdienīgs un jēgpilns mobilitātes modelis

Kāpēc *Blended Mobility* ir svarīga Erasmus+ kontekstā?

- **Atbilst mūsdienu izglītības vajadzībām** – apvieno klātienes un digitālo pieredzi un pilnveido mācīšanās/mācību saturu, kvalitāti un pieredzi.
- **Veicina pieejamību un iekļaušanu** – vairāk cilvēku var piedalīties, arī tie, kuri nevar ceļot.
- **Atbalsta zaļo pāreju** – daļa mobilitātes notiek tiešsaistē, samazinot ceļojumu nepieciešamību.
- **Pastiprina starptautisko sadarbību** – sadarbība iespējama pirms un pēc fiziskā mobilitātes posma.
- **Uzlabo komunikāciju, sadarbību un samazina spriedzi** pirms tikšanās ar partneriem u.c.

Blended Mobility sastāvdaļas un piemēri

- **Tiešsaistes komponente** – sadarbība, sagatavošanās, mācīšanās un pēcmobilitātes atgriezeniskā saite.
- **Fiziskā mobilitāte** – klātienes aktivitātes un praktiskā pieredze.
- **Kopīgs mācību mērķis**, kurā abas daļas papildina viena otru un veido vienotu, nepārtrauktu mācīšanās procesu.

Piemēri:

- **Skolēni:** tiešsaistē – komandas darbs pie projekta idejas, klātienē – prototipa izveide
- **Pieaugušo izglītotājamie:** tiešsaistē – mācību modulis, klātienē – pieredzes apmaiņas darbnīca

Erasmus+

Blended Mobility: mūsdienīgs un jēgpilns mobilitātes modelis

Ieguvumi dalībniekiem un organizācijām

🧭 **Labāka sagatavošanās**
Dalībnieki pirms fiziskās mobilitātes iepazīst partnerus un tēmu, apzinās savas vajadzības un jūtas drošāk. Tas veicina pārdomātu plānošanu un mazina stresu.

🧠 **Dziļāka mācīšanās**
Dalībnieki vairāk iedziļinās projektā, sagatavo kvalitatīvākus darbus un visi var iesaistīties sagatavošanās posmā, ne tikai mobilitātes dalībnieki.

💬 **Efektīvāka sadarbība un komunikācija**
Veidojas noturīgas saiknes starp iestādēm un dalībniekiem, uzlabojas komunikācijas un angļu valodas prasmes, nostiprinās emocionālā gatavība darbam starptautiskā vidē. Vienlaikus tiek pilnveidota projekta koordinācija, mērķu saskaņošana un rezultātu izvērtēšana.

💻 **Digitālās prasmes un rīki**
Dalībnieki apgūst jaunus digitālos un sadarbības rīkus, pilnveido prezentēšanas un tiešsaistes darba prasmes.

🌍 **Plašāka līdzdalība un iekļaušana**
Projektā var iesaistīties arī tie, kas nepiedalās fiziskajā mobilitātē, paplašinot auditoriju un veicinot empātiju, starpkultūru izpratni un pilsonisko līdzdalību.

Digitālā izaugsme ar Erasmus+

Dalībniekiem (skolēniem, studentiem, personālam):

Attīstītas digitālās prasmes, kas nepieciešamas personīgajā, izglītības un profesionālajā dzīvē.

Lielāka iesaiste mācību procesā, pateicoties modernām, interaktīvām metodēm.

Paaugstināta motivācija un pašpārliecinātība par spēju darboties digitālajā vidē.

Labākas iespējas turpmākai izglītībai un nodarbinātībai digitālajā ekonomikā.

Iespēja aktīvi piedalīties mācību procesā neatkarīgi no atrašanās vietas vai individuālām vajadzībām (iekļaujošā perspektīva).

Digitālā izaugsme ar Erasmus+

Organizācijām:

- Inovāciju ieviešana mācību un pārvaldības procesos.
- Uzlabota digitālā kapacitāte – gan tehnoloģiskā, gan metodiskā līmenī.
- Palielināta organizācijas elastība un spējas pielāgoties mūsdienu izglītības izaicinājumiem.
- Pozitīvs publiskais tēls kā uz nākotni orientētai, digitāli spējīgai institūcijai.
- Spēja nodrošināt kvalitatīvāku, efektīvāku un pieejamāku izglītību.

Resursi projektu īstenotājiem

SALTO Digital resursi :

- *Onepager:* Kā izmantot DigComp savā projektā
- *Inspiring Good Practices on Implementing the Digital Priority*
- Digitālās tēmas kartītes (*Theme Cards*)
- Tiešsaistes mācību saturs: Digitālās prasmes, DigComp
- *Sparking Digital Transformation*: Video intervijas u.d.c.

DigComp 3.0: 5th version of the European Digital Competence Framework

Eiropas Komisijas izstrādātās platformas un instrumenti

ESEP platforma, eTwinning, EPALE, SELFIE skolām un pedagogiem, SELFIE VET

Erasmus+ Digitālā pārveide

LĪDZDALĪBA DEMOKRĀTISKAJĀ DZĪVĒ, KOPĒJAS VĒRTĪBAS UN PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

ES kopējās vērtības

- Cilvēka cieņa;
- Brīvība;
- Demokrātija;
- Līdztiesība;
- Tiesiskums;
- Cilvēktiesības.

- ES vērtības ir izklāstītas Lisabonas līguma 2. pantā un ES Pamattiesību hartā.

AVOTS: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_lv

Aktīva līdzdalība demokrātiskajos procesos

Līdzdalība ir process, kurā **ikvienam ir iespēja piedalīties** sev būtisku jautājumu izlemšanā un apkārt notiekošā veidošanā ar mērķi **uzlabot** savu un līdzcilvēku dzīves kvalitāti.

Aktīva līdzdalība kā būtisks elements skolēnu, studentu, brīvprātīgo, pedagogu, akadēmiskā personāla un administratīvo darbinieku u.c. iesaistē projektu īstenošanā!

LĪDZDALĪBA DEMOKRĀTISKAJĀ DZĪVĒ, KOPĒJAS VĒRTĪBAS UN PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS

«piedāvāt iespējas līdzdalībai demokrātiskajā dzīvē, kā arī sociālai un pilsoniskai iesaistei formālās vai neformālās mācīšanās darbību veidā»

Erasmus+ programmas prioritāte: sekmēt dalībnieku dalību demokrātiskajos procesos un viņu informētību un izpratni par Eiropas Savienību, jo īpaši par ES kopējām vērtībām

Atbalsta aktīvu pilsoniskumu un ētiku mūžizglītībā, mudinot īstenot projektus un darbības, kas veicina **sociālo un starpkultūru kompetenču, kritiskās domāšanas un medijpratības attīstību**;

Informētības un izpratnes veicināšana par Eiropas Savienības kontekstu, jo īpaši par **ES kopējām vērtībām un vienotības un daudzveidības principiem, kā arī tās sociālo un kultūrvēsturisko mantojumu**;

Gan formālajā izglītība, gan neformālās mācīšanās procesā stiprināt **iedzīvotāju izpratni par Eiropas Savienību un sekmēt viņu piederības izjūtu tai**.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

1. **projekta saturu** (projekta temats, mērķis, aktivitātes, sasniedzamie rezultāti) **veidojot par līdzdalības demokrātiskajos procesos jautājumiem.**

2. **integrējot aktīvas iesaistīšanās un līdzdalības principus ikvienā projekta posmā (gan projekta sagatavošanā, vadībā, gan projekta īstenošanas aktivitātēs), nodrošinot**:
   - **Iesaistīt dalībniekus projekta veidošanā** (partneru meklēšana, tēmu izvēle, projekta rakstīšana, īstenošana, u.c.) **un izvērtēšanā** (aptaujas, diskusijas, darba grupas, sociālo tīklu aptaujas, kopīga izvērtēšana un lēmumu pieņemšana projekta laikā)
   - Projekta dalībnieku pilsonisku **iesaistīšanos savā kopienā un sociālajā dzīvē** (dalība parlamentos, organizācijās u.c.);
   - **Sociālo** un **starpkultūru kompetenču**, **kritiskās domāšanas** un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes attīstību (**medijpratību**);
   - **Dalīšanos zināšanās par Erasmus+** programmu ar citām organizācijām visos projekta īstenošanas posmos;
   - **Dalīšanos zināšanās par ES, kopējām vērtībām, vienotības** un **daudzveidības principiem, sociālo** un **kultūrvēsturisko mantojumu**;
   - Metožu, jaunu pieeju, kā veicināt projekta dalībnieku sociālu un pilsonisku iesaisti, apgūšanu;
   - Veidot iespējas un sistēmas, kurās iepriekšējie dalībnieki var piedalīties jaunu pieredžu un projektu veidošanā mācību vietā un ārpus tās, un/vai palīdzēt nākamajiem dalībniekiem (**vienaudžu pieeja**).

“ **Saskaņā ar *Erasmus* kvalitātes standartiem viens no programmas mērķiem ir atbalstīt Eiropas izglītības telpas izveidi un saņēmējorganizācijām būtu jācenšas kļūt par *Erasmus* tīkla aktīviem biedriem, kā arī programmas mērķis ir palīdzēt tās dalībniekiem atklāt sev ieguvumus, kurus piedāvā aktīvs pilsoniskums un līdzdalība demokrātiskajā dzīvē.**

Erasmus+

Aktīva līdzdalība demokrātiskajos procesos

Formālie (nostiprināti tiesību aktos, tos organizē valsts vai pašvaldības institūcijas):

- skolēnu vai studentu pašpārvalde;
- jauniešu dome;
- konsultatīvā padome/komisija;
- jauniešu forums;
- Eiropas Jaunatnes dialogs;
- referendumos;
- brīvprātīgais darbs;
- dalība politiķu sēdēs;
- dalība nevalstiskajās organizācijas;
- politiskas petīcijas parakstīšana;
- parakstu vākšana kādai iniciatīvai;
- dalība vēlēšanās (pašvaldības, Saeimas, Eiropas Parlamenta) un dalība organizētās diskusijās par politikas jautājumiem;
- dalība publiskajās apspriešanās;
- kontaktēšanās ar politiķiem klātienē (tiekoties iedzīvotāju pieņemšanas laikos, sanāksmēs);
- dalība politiskā partijā un/vai politiskās partijas jaunatnes organizācijā;
- dalība pašvaldības domes sēdēs;
- politisku drukas materiālu izplatīšana (avīzes, bukleti, skrejlapas u.tml.);
- piedalīšanās protesta akcijās un/vai streikā.

Neformālie (neformāls dialogs ar lēmuma pieņēmējiem un sabiedrību):

- neformālas tikšanās ar politiķiem (piemēram, izmantojot metodi kafija ar politiķiem);
- foto, video, teātra un citu radošo metožu izmantošana;
- viedokļa paušana, izmantojot sociālos medijus;
- politiska viedokļa paušana internetā (komentāri, publikācijas, blogi, karikatūras, mīmi);
- kontaktēšanās ar politiķiem internetā;
- publiskas akcijas un kampaņas;
- jauniešu interešu aizstāvība;
- vides sakopšanas talkas un citi vides aizsardzības pasākumi;
- labdarības pasākumi;
- dzīvnieku aizsardzības pasākumi;
- atbalsts, palīdzība solidaritātes akcijas dažādām sabiedrības grupām, kuras nonākušas grūtībās
- drošības un kārtības nodrošināšana savā dzīves vietā (piem., kontrolpirkumi alkohola/ tabakas tirdzniecības vietās, ziņošana par pārkāpumiem, kārtības nodrošināšana pasākumos u.c.);
- pārtikas produktu vai rūpniecības preču boikots politisku iemeslu dēļ.

Avots: IZM.gov.lv, SALTO PI

Erasmus+

Līdzdalības kāpnes

R. Hārta "Līdzdalības kāpnes"

TRESEDER'S MODEL OF PARTICIPATION (1997)

FOCUS: FLEXIBILITY AND SHARED CONTROL

IAP2 Spectrum

	INFORM	CONSULT	INVOLVE	COLLABORATE	EMPOWER
PUBLIC PARTICIPATION GOAL	To provide the public with balanced and objective information to assist them in understanding the problem, alternatives and/or solutions.	To obtain public feedback on analysis, alternatives and/or decision.	To work directly with the public throughout the process to ensure that public concerns and aspirations are consistently understood and considered.	To partner with the public in each aspect of the decision including the development of alternatives and the identification of the preferred solution.	To place final decision-making in the hands of the public.
PROMISE TO THE PUBLIC	We will keep you informed.	We will keep you informed, listen to and acknowledge concerns and aspirations, and provide feedback on how public input influenced the decision.	We will work with you to ensure that your concerns and aspirations are directly reflected in the alternatives developed and provide feedback on how public input influenced the decision.	We will look to you for advice and innovation in formulating solutions and incorporate your advice & recommendations into the decisions to the maximum extent possible.	We will implement what you decide.

INCREASING IMPACT ON THE DECISION

Coordown | No Decision Without Us: https://www.youtube.com/watch?v=wZnq04yP8-I

Aktīva līdzdalība *Erasmus*+ projektos nav tikai formāla prasība.

Tā ir iespēja attīstīt jaunas prasmes, ciešāku sadarbību un paliekošas pārmaiņas Jūsu iestādēs, padarot tās atvērtākas un inovatīvākas.

PEACE

PARTICIPATION ERASMUS ALUMNI FOR CIVIC ENGAGEMENT

LTA PEACE+

Video “Piedalies Eiropā” - 4 e-moduļi, kas sniedz ievadu Eiropas pilsoniskajā izglītībā (bezmaksas un gatavi lietošanai).

https://www.youtube.com/playlist?list=PLXH4liLvTcKbganQ8MZvwW2EsHxPg8IOF

SKENĒ & SKATIES

EUROPEAN UNION

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

AGENZIA NAZIONALE ERASMUS+ INDIRE

SALTO Participation & Information aktualitātes

- Izveidots praktisks ceļvedis par “kopradīšanas sprinta” (co-creation sprints) organizēšanu, skaidrojot, kā visā procesa gaitā iesaistīt dažādas ieinteresētās puses – organizāciju, gala lietotājus un ekspertus –, lai radītu kopīgi izstrādātus risinājumus konkrētām problēmām:

  Co-creation sprints: a practical guide for organisations - SALTO

- Iespēja pievienoties darbnīcai par aktīvu līdzdalību:

  Join a Co-Working Session to Activate the Tools for Youth Participation – SALTO

VIDEO par līdzdalību dažādos sektoros:

- Skolu izglītība
- Pieaugušo izglītība
- Profesionālā izglītība
- Augstākā izglītība
- Jaunatne (iedvesmai)

RESURSI

- https://erasmusplus.lv/lidzdaliba-demokratiskajos-procesos
- Eiropas Jaunatnes stratēģija
- Jaunatnes līdzdalības stratēģija
- Eiropas Jaunatnes mērķi
- https://saltoawards.eu/
- Flagship projects
- Youth Participation Toolkit
- OBESSU
- https://eudec.org/
- https://eaea.org/our-resources/publications/
- Atbalsts pašpārvaldēm | Valsts izglītības attīstības aģentūra
- Erasmus Student Network
- European Students' Union
- LTA EuroApprentices
- LTA PEACE - Participation Erasmus Alumni for Civic Engagement

https://www.salto-youth.net/rc/participation/

https://participationpool.eu/

https://www.youtube.com/channel/UCqVL2FVCM58-C1h9z02JVZw

Erasmus+

Kāpēc prioritātes?

Daži no ieguvumiem, projektos akcentējot prioritātes:

- Kvalitatīvāka iekļaujoša izglītība un apmācība
- Labākas spējas pielāgoties dinamiski mainīgai sabiedrībai
- Celta dalībnieku pārliecība par sevi un savām spējām un dažādota dzīves pieredze
- Veicinātas organizāciju, arī starptautiskās, sadarbības spējas
- Vienlīdzīgas iespējas, taisnīgums, labklājība, sociālā iekļaušana
- Digitālo un zaļo prasmju un kompetenču attīstīšana
- Jēgpilna līdzdalība demokrātiskā sabiedrībā
- Izpratne par vidi saudzējošām un attīstošām praksēm
- Palielināta konkurētspēja
- Iekļaujošāka, saliedētāka, zaļāka un digitāli lietpratīgāka sabiedrība
- Mērķtiecīgāka rīcība un tālāki sasniegumi dalībnieku personīgā un profesionālā dzīvē
- Talantu attīstīšana
- Stiprināta ES identitāte un izpratne par tās vērtībām
- Kritiskās domāšanas un medijpratības attīstība, dezinformācijas mazināšana
- Samazināta mācību priekšlaicīga pamešana
- Palielinātas Eiropas inovāciju spējas un ilgtspējīga izaugsme
- Sekmīgāka ienākšana darba tirgū
- Celta organizāciju veiktspēja
- Veicināta starpkultūru un daudzveidības izpratne

Resursi

Par prioritātēm kopumā:

- ***Programme priorities***
- **Erasmus+ Horizontālās prioritātes**
- **SALTO Resursu centru izstrādātās vadlīnijas**
- **VIAA Erasmus+ horizontālo prioritāšu rokasgrāmata**

Par iekļaušanu un daudzveidību:

- **SALTO Resursu centrs par Iekļaušanu un daudzveidību**
- Īstenošanas vadlīnijas – Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusa iekļaušanas un daudzveidības stratēģija

Par digitālo pārveidi:

- **SALTO Resursu centrs par digitālo pārveidi**
- Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusa digitālā stratēģija

Par vidi un cīņu pret klimata pārmaiņām:

- SALTO Resursu centrs par zaļo pāreju un ilgtspējīgu attīstību(pieejams drīz)
- Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusa zaļās pārejas un ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Par līdzdalību demokrātiskajos procesos:

- SALTO Resursu centrs par līdzdalību un informāciju
- Jaunatnes līdzdalības stratēģija

Resursi

Aicinām pievienoties mūsu **HP Teams kanālam** – to varat izdarīt šeit.

Erasmus+ horizontālo prioritāšu atbalsta komanda:

Linda Jakobi, linda.jakobi@viaa.gov.lv

Marita Kroiča, marita.kroica@viaa.gov.lv

erasmusprioritates@viaa.gov.lv

Strādājam jūsu atbalstam un aicinām uz aktīvu un veiksmīgu sadarbību!

Paldies par uzmanību!
Lai viss izdodas!

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk